

Responzivní design s L^AT_EXem

Michal Hoftich

14. listopadu 2022

Knihovna PedF UK

Úvod

Jak zkonvertujeme HTML do PDF pro čtečku?

Responzivní design v $\text{\LaTeX}$ u

Úvod

Co je cílem?

Vytvořit z různých zdrojů (HTML, ePub) PDF vhodné pro několik výstupů:

- čtečky e-booků
- smartphony a tablety
- tisk

Proč?

- komfortnější čtení
- archivace
- protože můžeme

Jak zkonvertujeme HTML do PDF pro
čtečku?

Skript, který zkonzervuje webovou stránku nebo ePub soubor do PDF.

- extrahuje čistý text článků, bez reklam a navigačních elementů na stránkách
- měl by umožňovat konfiguraci pro jednotlivé weby nebo vydání e-booků (např. MK Praha)
- konfigurovatelný výstup

<https://github.com/michal-h21/rmodepdf/>

Reader mode pro skripty

Zobrazení pro čtečku je mód ve webových prohlížečích, který odstraní ovládací prvky ze stránky a zobrazí jen text článku.

Readability.js   <https://github.com/mozilla/readability>

Python-readability   <https://github.com/buriy/python-readability>

Rdrvew: <https://github.com/eafer/rdrvew>

Stránka s ovládacími prvky a reklamami

R Školení ELK STACK: populární nástroj pro efektivní práci s logy [VÍCE INFO](#) [ČLÁNKY DO MAILU](#)

ROOT.CZ Články Zprávicky Forum Podpořte Root Školení Galerie Nabídky práce v IT Kalendář ≡ 🔍 👤

[Root.cz](#) » [Programovací jazyky](#) » Jazyk APL, kombinátory, vláčky a point-free style

Jazyk APL, kombinátory, vláčky a point-free style

PAVEL TIŠNOVSKÝ | 8. 11. 2022 | Doba čtení: 18 minut 5 NOVÝCH NÁZORŮ ♥ Facebook Twitter

Autor: A. Brudz, podle licence: CC-BY

V dalším článku o jazycích z oblasti „array programming“ se ještě jednou vrátíme k jazyku APL. Ukážeme si, jak se v nových verzích APL (Dyalog APL) používá elegantní technika nazývaná point-free style nebo též tacit programming.

Obsah

- [1. Programovací jazyk APL, kombinátory a point-free style](#)
- [2. Od výrazů s explicitně zapsanými proměnnými k point-free stylu](#)

KOMERČNÍ SDĚLENÍ

Co dělat, když Windows Server už nastačí

MOHO BY VÁS ZAJÍMAT

Čínský Zhaoxin představil 32jádrové x86 CPU domácí 16nm výroby

Komunikace webové aplikace se serverem pomocí Ajax a SSE

Nepoučili jsme se, za většinou útoků stojí uživateli běžně používaná hesla

Postiehy z bezpečnosti: e-mail by chtěl spouštět kód

Stránka v zobrazení čtečky

root.cz

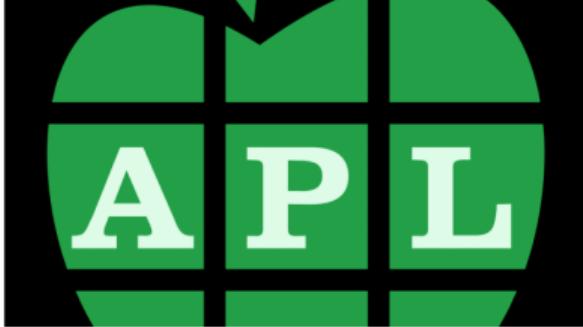
X
Aa
↻
🕒

Jazyk APL, kombinátory, vláčky a point-free style

Pavel Tišnovský

24:31 minut

Autor: A.Brudz, podle licence: [CC-BY](#)

V dalším článku o jazycích z oblasti „array programmingu“ se ještě jednou vrátíme k jazyku APL. Ukážeme si, jak se v nových verzích APL (Dyalog APL) používá elegantní technika nazývaná point-free style nebo též tacit programming.

Obsah

[1. Programovací jazyk APL, kombinátory a point-free style](#)

Jak načteme HTML a ePub soubory?

V LuaTeXu máme několik nástrojů

- knihovna pro čtení ZIP souborů
- LuaXML obsahuje knihovnu Transform pro převod XML do jiných formátů, například TeXu
  - umožňuje pravidla pro specifické elementy vybrané pomocí CSS selektorů
- podpora pro HTML v LuaXML je ve vývoji

Co dále?

- zautomatizovat design výstupního dokumentu pro různé velikosti zobrazení
- automaticky zamezit chybám v sazbě:
  - vdovy a sirotci
  - zalamování řádků s jednopísmennými předložkami, jednotkami nebo ak. tituly
  - přetečené řádky při sazbě úzkých sloupců

Responzivní design v L^AT_EXu

Co je responzivní design

- flexibilní struktura - přizpůsobení velikosti prvků na stránce zobrazovacímu zařízení
- media queries - pravidla, která se aplikují na základě vlastností zobrazovacího zařízení (velikost displeje, druh displeje, atd.)

Díky těmto vlastnostem může stejný kód stránky být dobře zobrazen jak na velkém monitoru, tak na mobilních zařízeních.

Ukázka stránky na velkém monitoru

**PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Knihovna
Univerzita Karlova**

Služby   Rezervace knih   Publikaci činnost   Časopisy   Elektronické zdroje   Závěrečné práce   Nákup publikací   O knihovně   [UKAŽ](#)   [Web knihovny](#)

Studovna
Studovna se nachází v levé části budovy PedF UK. Je určena nejen studentům s platným průkazem UK, ale i externím uživatelům.

Nabízené služby

- [Tištěné dokumenty](#)
- [Elektronické zdroje](#)
- [Týmová studovna](#)
- [Kopírování a tisk](#)
- [Uživatelé se speciálními potřebami](#)
- [Pro vyučující](#)
- [Doplňkové služby](#)

Tištěné dokumenty
Ve studovně je uložena odborná literatura určená pouze pro prezenční studium (nelze si ji tedy půjčit domů).
Nachází se zde knihy, učebnice, skripta, odborné a populárně naučné časopisy, denní tisk a noviny.
Dokumenty ze studovny můžete vyhledat ve vyhledávači [UKAŽ](#), jejich lokaci údaje se nachází na zvláštním řádku v seznamu knihoven. V záznamu můžete najít signaturu, která určuje název oddílu, kde jsou dokumenty ve studovně uloženy. Knih samotné

Ukázka stránky na malém displeji

The screenshot shows a mobile-optimized version of the Pedagogical Faculty Library website. At the top is the university logo featuring a red owl and the text "PEDAGOGICKÁ FAKULTA Knihovna Univerzita Karlova". Below the logo is a red header bar with the text "UKAŽ" and a search input field containing "Hledat knihy a články" with a magnifying glass icon. Underneath the header is a pink bar labeled "Web knihovny". A black navigation bar contains links for "Služby", "Rezervace knih", and "Publikáční činnost". The main content area has a white background. It features a section titled "Studovna" with text about its location and access rules. Below this is a section titled "Nabízené služby" listing various services with blue hyperlinks. Another section titled "Tištěné dokumenty" provides information about available literature. At the bottom right of the page is a small "PRAVDA" watermark.

PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Knihovna
Univerzita Karlova

UKAŽ

Hledat knihy a články

Web knihovny

Služby Rezervace knih Publikáční činnost

Studovna

Studovna se nachází v levé části budovy PedF UK.
Je určena nejen studentům s platným průkazem
UK, ale i externím uživatelům.

Nabízené služby

- [Tištěné dokumenty](#)
- [Elektronické zdroje](#)
- [Týmová studovna](#)
- [Kopirování a tisk](#)
- [Uživatelé se speciálními potřebami](#)
- [Pro využijící](#)
- [Doplňkové služby](#)

Tištěné dokumenty

Ve studovně je uložena odborná literatura určená pouze pro prezenční studium (nelze si ji tedy půjčit domů).

Nachází se zde knihy, učebnice, skripta, odborné a populárně naučné časopisy, denní tisk a noviny.

Dokumenty ze studovny můžete vyhledat ve vyhledávачi [UKAŽ](#), jejich lokaci údaje se nachází na zvláštním řádku v seznamu knihoven. V

Balíček responsive

Balíček inspirovaný metodami responzivního designu pro webové stránky

- přizpůsobení velikosti fontu velikosti zobrazení
- typografická stupnice pro velikosti písma
- media queries

<https://github.com/michal-h21/responsive-latex>

Nastavení velikosti písma podle velikosti displeje

Velikost písma můžeme nastavit pomocí příkazu
`\setsizes{počet znaků na řádek}.`

```
\begin{minipage}{5cm}
\setsizes{25}

\lipsum[1]

\end{minipage}
```

Lorem ipsum dolor sit amet,
consectetuer adipiscing elit.
Ut purus elit, vestibulum ut,
placerat ac, adipiscing vitae,
felis.

Rozdíl velikosti písma v závislosti na počtu znaků

\setsizes{55}

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique semper et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

\setsizes{25}

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis.

Konfigurace

Volby můžeme nastavovat při volání balíčku, nebo později pomocí příkazu `\ResponsiveSetup`.

Důležité volby:

noautomatic – nenastavovat velikost písma automaticky na začátku dokumentu

characters – počet znaků při automatickém nastavení velikosti písma

scale – typografická stupnice použitá pro velikosti řezů písma

lineratio – poměr využitý při výpočtu výšky řádku

Výška řádků

Výšku řádků můžeme ovlivnit pomocí volby `lineratio`. Čím vyšší má hodnotu, tím je vzdálenost mezi řádky menší.

`\ResponsiveSetup{lineratio=38}`

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

`\ResponsiveSetup{lineratio=34}`

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

[https://www.smashingmagazine.com/2020/07/
css-techniques-legibility/](https://www.smashingmagazine.com/2020/07/css-techniques-legibility/)

Řezy písma

Velikosti jednotlivých řezů písma jsou vybírány na základě typografické stupnice

Defaultní stupnice (pentatonická)

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

\ResponsiveSetup{scale=golden}

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

<https://spencermortensen.com/articles/typographic-scale/>

Jemnější nastavení stupnice

Můžeme také přímo nastavit poměr a počet kroků, za který se stupnice o tento poměr zvětší.

```
\ResponsiveSetup{ratio=2,  
number=2,scale=none}
```

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

```
\ResponsiveSetup{ratio=1.3,  
number=2,scale=none}
```

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Sample

Ukázka media query v CSS

```
body {  
    color: green;  
}  
@media screen and (max-width: 600px) {  
    body {  
        color: blue;  
    }  
}
```

Media queries v $\text{\LaTeX}$ u

Pomocí příkazu `\mediaquery` můžeme testovat různé vlastnosti:

- velikost fyzické stránky
- délku řádku
- orientaci stránky

Další testy jdou snadno přidat

Příklad Media Query

Tento příklad zobrazí méně písmen pokud je šířka textu menší, než 4 cm.

```
\mediaquery{max-textwidth=4cm}  
\setsizes{45}{}\setsizes{60}
```

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetuer adipiscing elit. Ut purus elit, vestibulum ut, placerat ac, adipiscing vitae, felis. Curabitur dictum gravida mauris. Nam arcu libero, nonummy eget, consectetuer id, vulputate a, magna. Donec vehicula augue eu neque. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Mauris ut leo. Cras viverra metus rhoncus sem. Nulla et lectus vestibulum urna fringilla ultrices. Phasellus eu tellus sit amet tortor gravida placerat. Integer sapien est, iaculis in, pretium quis, viverra ac, nunc. Praesent eget sem vel leo ultrices bibendum. Aenean faucibus. Morbi dolor nulla, malesuada eu, pulvinar at, mollis ac, nulla. Curabitur auctor semper nulla. Donec varius orci eget risus. Duis nibh mi, congue eu, accumsan eleifend, sagittis quis, diam. Duis eget orci sit amet orci dignissim rutrum.

Mají media queries v L^AT_EXu smysl?

- možná v univerzálních balíčcích
- využití rozdílných šablon pro různé velikosti je snazší

Automatická sazba

Balíček `lua-widow-control`

Potlačení vdov a sirotků za pomocí Lua callbacků

- každý odstavec sází dvakrát – jeden s normálními parametry, druhý o jeden řádek delší
- vliv na rychlosť by měl být malý
- pokud se najde parchant, vymění předešlý odstavec za verzi s řádkem navíc

<https://ctan.org/pkg/lua-widow-control>

Ukázka sirotka

Aliquam lectus. Vivamus leo. Quisque ornare tellus ullamcorper nulla. Mauris porttitor pharetra tortor. Sed fringilla justo sed mauris. Mauris tellus. Sed non leo. Nullam elementum, magna in cursus sodales, augue est scelerisque sapien, venenatis congue nulla arcu et pede. Ut suscipit enim vel sapien. Donec congue. Maecenas urna mi, suscipit in, placerat ut, vestibulum ut, massa. Fusce ultricies nulla et nisl.

Aliquam lectus. Vivamus leo. Quisque ornare tellus ullamcorper nulla. Mauris porttitor pharetra tortor. Sed fringilla justo sed mauris. Mauris tellus. Sed non leo. Nullam elementum, magna in cursus sodales, augue est scelerisque sapien, venenatis congue nulla arcu et pede. Ut suscipit enim vel sapien. Donec congue. Maecenas urna mi, suscipit in, placerat ut, vestibulum ut, massa. Fusce ultricies nulla et nisl.

Etiam ac leo a risus tristique nonummy. Donec dignissim tincidunt nulla. Vestibulum rhoncus molestie odio. Sed lobortis, justo et pretium lobortis, mauris turpis condimentum augue, nec ultricies nibh arcu pretium enim. Nunc purus neque, placerat id, imperdiet sed, pellentesque nec, nisl. Vestibulum imperdiet neque non sem accumsan laoreet. In hac habitasse platea dictumst. Etiam condimentum facilisis libero. Suspendedisse in elit quis nisl aliquam dapibus. Pellentesque auctor sapien. Sed egestas sapien nec lectus. Pellentesque vel dui vel neque bibendum viverra. Aliquam porttitor nisi nec pede. Proin mattis libero vel turpis. Donec rutrum mauris et libero. Proin euismod porta felis. Nam lobortis, metus quis elementum commodo, nunc lec-

tus elementum mauris, eget vulputate ligula tellus eu neque. Vivamus eu dolor.

Nulla in ipsum. Praesent eros nulla, congue vitae, euismod ut, commodo a, wisi. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Aenean nonummy magna non leo. Sed felis erat, ullamcorper in, dictum non, ultricies ut, lectus. Proin vel arcu a odio lobortis euismod. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Proin ut est. Aliquam odio. Pellentesque massa turpis, cursus eu, euismod nec, tempor congue, nulla. Duis viverra gravida mauris. Cras tincidunt. Curabitur eros ligula, varius ut, pulvinar in, cursus facibus, augue.

Nulla mattis luctus nulla. Duis commodo velit at leo. Aliquam vulputate magna et leo. Nam vestibulum ullamcorper leo. Vestibulum condimentum rutrum mauris. Donec id mauris. Morbi modestus justo et pede. Vivamus eget turpis sed nisl cursus tempor. Curabitur mollis sapien condimentum nunc. In wisi nisl, malesuada at, dignissim sit amet, lobortis in, odio. Aenean consequat arcu a ante. Pellentesque porta elit sit amet orci. Etiam at turpis nec elit ultricies imperdiet. Nulla facilisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendedisse viverra aliquam risus. Nullam pede justo, molestie nonummy, scelerisque eu, facilisis vel, arcu.

Potlačený sirotek

Aliquam lectus. Vivamus leo. Quisque ornare tellus ullamcorper nulla. Mauris portitor pharetra tortor. Sed fringilla justo sed mauris. Mauris tellus. Sed non leo. Nullam elementum, magna in cursus sodales, augue est scelerisque sapien, venenatis congue nulla arcu et pede. Ut suscipit enim vel sapien. Donec congue. Maecenas urna mi, suscipit in, placerat ut, vestibulum ut, massa. Fusce ultricies nulla et nisl.

Aliquam lectus. Vivamus leo. Quisque ornare tellus ullamcorper nulla. Mauris portitor pharetra tortor. Sed fringilla justo sed mauris. Mauris tellus. Sed non leo. Nullam elementum, magna in cursus sodales, augue est scelerisque sapien, venenatis congue nulla arcu et pede. Ut suscipit enim vel sapien. Donec congue. Maecenas urna mi, suscipit in, placerat ut, vestibulum ut, massa. Fusce ultricies nulla et nisl. Vestibulum ante ipsum primis in orci luctus et ultrices.

Etiam ac leo a risus tristique nonummy. Donec dignissim tincidunt nulla. Vestibulum rhoncus molestie odio. Sed lobortis, justo et pretium lobortis, mauris turpis condimentum augue, nec ultricies nibh arcu pretium enim. Nunc purus neque, placerat id, imperdiet sed, pellentesque nec, nisl. Vestibulum imperdiet neque non sem accumsan laoreet. In hac habitasse platea dictumst. Etiam condimentum facilisis libero. Suspendisse in elit quis nisl aliquam dapibus. Pellentesque auctor sapien. Sed egestas sapien nec lectus. Pellentesque vel dui vel neque bibendum viverra. Aliquam porttitor nisl nec pede. Proin mattis libero vel turpis. Donec rutrum mauris et libero. Proin euismod porta felis. Nam labor-

20207
tis, metus quis elementum commodo, nunc lectus elementum mauris, eget vulputate ligula tellus eu neque. Vivamus eu dolor.

Nulla in ipsum. Praesent eros nulla, congue vitae, euismod ut, commodo a, wisi. Pellentesque habitant morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas. Aenean nonummy magna non leo. Sed felis erat, ullamcorper in, dictum non, ultricies ut, lectus. Proin vel arcu a odio lobortis euismod. Vestibulum ante ipsum primis in faucibus orci luctus et ultrices posuere cubilia Curae; Proin ut est. Aliquam odio. Pellentesque massa turpis, cursus eu, euismod nec, tempor congue, nulla. Duis viverra gravida mauris. Cras tincidunt. Curabitur eros ligula, varius ut, pulvinar in, cursus facilis, augue.

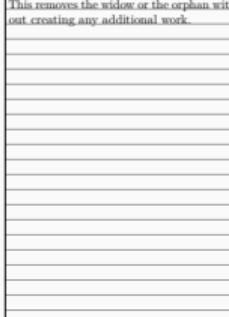
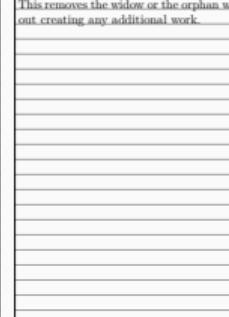
8000

Nulla mattis luctus nulla. Duis commodo velit at leo. Aliquam vulputate magna et leo. Nam vestibulum ullamcorper leo. Vestibulum condimentum rutrum mauris. Donec id malesuada at, dignissim sit amet, lobortis in, odio. Aenean consequat arcu a ante. Pellentesque porta elit sit amet orci. Etiam at turpis nec et ultricies imperdiet. Nulla facilisi. In hac habitasse platea dictumst. Suspendisse viverra aliquam risus. Nullam pede justo, molestie nonummy, scelerisque eu, facilisis vel, arcu.

202172

Porovnání různých metod k omezení parchantů

Příklad

Ignore	Shorten	Stretch	Lua-widow-control
<p><code>Lua-widow-control</code> can remove most widows and orphans from a document, without stretching any glue or shortening any pages.</p> <p>It does so by automatically lengthening a paragraph on a page where a widow or orphan would otherwise occur. While TeX breaks paragraphs into their natural length, <code>lua-widow-control</code> is breaking the paragraph 1 line longer than its natural length. TeX's paragraph is output to the page, but <code>lua-widow-control</code>'s paragraph is just stored for later. When a widow or orphan occurs, <code>lua-widow-control</code> can take over. It selects the previously-saved paragraph with the least badness; then, it replaces TeX's paragraph with its saved paragraph. This increases the text block height of the page by 1 line.</p> <p>Now, the last line of the current page can be pushed to the top of the next page. This removes the widow or orphan with-</p>	<p><code>Lua-widow-control</code> can remove most widows and orphans from a document, without stretching any glue or shortening any pages.</p> <p>It does so by automatically lengthening a paragraph on a page where a widow or orphan would otherwise occur. While TeX breaks paragraphs into their natural length, <code>lua-widow-control</code> is breaking the paragraph 1 line longer than its natural length. TeX's paragraph is output to the page, but <code>lua-widow-control</code>'s paragraph is just stored for later. When a widow or orphan occurs, <code>lua-widow-control</code> can take over. It selects the previously-saved paragraph with the least badness; then, it replaces TeX's paragraph with its saved paragraph. This increases the text block height of the page by 1 line.</p> <p>Now, the last line of the current page can be pushed to the top of the next page.</p>	<p><code>Lua-widow-control</code> can remove most widows and orphans from a document, without stretching any glue or shortening any pages.</p> <p>It does so by automatically lengthening a paragraph on a page where a widow or orphan would otherwise occur. While TeX breaks paragraphs into their natural length, <code>lua-widow-control</code> is breaking the paragraph 1 line longer than its natural length. TeX's paragraph is output to the page, but <code>lua-widow-control</code>'s paragraph is just stored for later. When a widow or orphan occurs, <code>lua-widow-control</code> can take over. It selects the previously-saved paragraph with the least badness; then, it replaces TeX's paragraph with its saved paragraph. This increases the text block height of the page by 1 line.</p> <p>Now, the last line of the current page can be pushed to the top of the next page.</p>	<p><code>Lua-widow-control</code> can remove most widows and orphans from a document, without stretching any glue or shortening any pages.</p> <p>It does so by automatically lengthening a paragraph on a page where a widow or orphan would otherwise occur. While TeX breaks paragraphs into their natural length, <code>lua-widow-control</code> is breaking the paragraph 1 line longer than its natural length. TeX's paragraph is output to the page, but <code>lua-widow-control</code>'s paragraph is just stored for later. When a widow or orphan occurs, <code>lua-widow-control</code> can take over. It selects the previously-saved paragraph with the least badness; then, it replaces TeX's paragraph with its saved paragraph. This increases the text block height of the page by 1 line.</p> <p>Now, the last line of the current page can be pushed to the top of the next page.</p>
<p>out creating any additional work.</p> 	<p>This removes the widow or the orphan without creating any additional work.</p> 	<p>This removes the widow or the orphan without creating any additional work.</p> 	<p>This removes the widow or the orphan without creating any additional work.</p>
<code>\parskip=0pt</code>	<code>\parskip=0pt</code>	<code>\parskip=0pt plus 1fill</code>	<code>\usepackage{lua-widow-control}</code>

Možnosti nastavení

\lwcsetup{...}

default – nepřidává žádné vertikální mezery, ale může vést k příliš vzdušným odstavcům

strict – využívá primárně vertikální mezery a nevytváří špatné odstavce,

- ale odstraní jen třetinu parchantů
- funguje špatně hlavně pro dokumenty, které obsahují jen text, beletrie apod.

balanced – kombinuje obě metody, odstraní 90% parchantů

Omezení

- \clubpenalty a \widowpenalty nemají žádný efekt, naopak mohou způsobit vedlejší účinky
- podpora pro více sloupcovou sazbu je omezená, balíček Multicol nefunguje

Balíček luavlna

Zamezuje rozdělení řádků:

- za jednoslovními předložkami
- u iniciál
- u akademických titulů
- mezi čísla a jednotkami

<https://ctan.org/pkg/luavlna>

Ukázka užití Luavlny

Text s krátkými souhláskami a samohláskami
i dalšími jevy z nabídky možností (v textu možnými).

Co třeba í znaky š diakritikou?

Různé možnosti [v závorkách < i jiných znacích

Podpora iniciál a titulů: M.J.Hegel, Ing.Běháková, Ph.D., Ž.Zíbrt, Ch.Borner.

Podpora jednotek: 100,5 MN·s, 100.5 kJ, 200 µA, -1 dag, 1 MB, 1 kJ.

Uvnitř matematiky by mělo být zpracování využitné: $k \in \mathbb{N}$.

Zalamování spojovníků

Sedlec-Prčice, modro-zelený,
překladatel-tlumočník, ku-
chař-číšník, propan-butan,
Otýlie Sklenářová-Malá, Fran-
tišek Jílek-Oberpfalcer.

Volby balíčku

Pomocí voleb můžeme zakázat některé vlastnosti

noprocess – nespouštět zpracování dokumentu automaticky

noinitials – iniciály

nounits – SI jednotky

nopredegrees – tituly před jménem

nosufdegrees – tituly za jménem

Užitečné příkazy

- `\singlechars{jazyk}{písmena}` – seznam písmen, u kterých se potlačuje zalamování řádků
- `\enablesplithyphens{jazyk}` – nastaví podporu zalamování spojovníků pro daný jazyk
- `\preventsinglelang{jazyk}` – nastaví pravidla pro daný jazyk pro celý dokument

Podporované jazyky

Vestavěná podpora je pouze pro češtinu a slovenštinu:

```
\singlechars{czech}{AÍíVvOoUuSsZzKk}  
\singlechars{slovak}{AÍíVvOoUuSsZzKk}
```

Je třeba jazyk vybrat pomocí balíčků Babel nebo Polyglossia

A příklad česky.

```
\selectlanguage{english}
```

A something.

A příklad česky. A something.

Balíček linebreaker

Brání výskytu přetečených řádků

- ovlivňuje pouze sazbu odstavců, kde se takový řádek vyskytl
- pokud detekuje přetečený řádek v odstavci, vysází ho znova s většími hodnotami **tolerance** a **emergencystretch**.

<https://ctan.org/pkg/linebreaker>

Příklad

The example document given below creates two pages by using Lua code alone. You will learn how to access TeX's boxes and counters from the Lua side, shipout a page into the PDF file, create horizontal and vertical boxes (hbox and vbox), create new nodes and manipulate the nodes links structure.

Bez Linebreakeru

The example document given below creates two pages by using Lua code alone. You will learn how to access TeX's boxes and counters from the Lua side, shipout a page into the PDF file, create horizontal and vertical boxes (hbox and vbox), create new nodes and manipulate the nodes links structure.

S Linebreakerem

Nastavení

Linebreaker můžeme konfigurovat pomocí příkazu `\linebreakersetup`:

`maxcycles` – počet pokusů o přesázení odstavce

`maxemergencystretch` – maximální hodnota `\emergencystretch`

`maxtolerance` – maximální hodnota `tolerance`

```
\linebreakersetup{  
    maxtolerance = 90,           % default 9999  
    maxemergencystretch = 1em,   % default 3em  
    maxcycles = 4               % default 30  
}
```

Děkuji za pozornost!

michal.h21@gmail.com

www.kodymirus.cz